

Dokument s plenarne sjednice

A9-0119/2023

4.4.2023

IZVJEŠĆE

o zajedničkom upravljanju ribarstvom u EU-u i doprinosu sektora ribarstva
provedbi mjera upravljanja
(2022/2003(INI))

Odbor za ribarstvo

Izvjestiteljica: Clara Aguilera

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	13
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	15
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	16

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o zajedničkom upravljanju ribarstvom u EU-u i doprinosu sektora ribarstva provedbi mjera upravljanja (2022/2003(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 11. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
 - uzimajući u obzir članak 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 25. srpnja 2001. naslovljenu „Europsko upravljanje – bijela knjiga” (COM(2001)0428),
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640),
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredaba Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ¹,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/1022 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o uspostavi višegodišnjeg plana za ribarstvo koje iskorištava pridnene stokove u zapadnom Sredozemnom moru i izmjeni Uredbe (EU) br. 508/2014²,
 - uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o obnovi prirode (COM(2022)0304),
 - uzimajući u obzir Smjernice za procjenu učinkovitosti zajedničkog upravljanja ribarstvom Organizacije UN-a za hranu i poljoprivredu (FAO),
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za ribarstvo (A9-0119/2023),
- A. budući da bi se zajedničkom ribarstvenom politikom (ZRP) trebalo osigurati da ribolovne aktivnosti doprinose dugoročnoj okolišnoj, gospodarskoj i socijalnoj održivosti, kao i doprinijeti povećanju produktivnosti i primjerenog životnog standarda u sektoru ribarstva;
- B. budući da je cilj br. 14 UN-ovih ciljeva održivog razvoja očuvati i održivo iskorištavati oceane, mora i morske resurse za održiv razvoj; budući da to uključuje omogućavanje pristupa malih artizanalnih ribara morskim resursima i tržištima;

¹ SL L 354, 28.12.2013., str. 22.

² SL L 172, 26.6.2019., str. 1.

- C. budući da se u uvodnoj izjavi 14. Uredbe (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici navodi: „Važno je da se upravljanje ZRP-om rukovodi načelima dobrog upravljanja”; budući da su ta načela detaljnije opisana u Uredbi, posebno u članku 3., u kojem se naglašava donošenje odluka temeljenih na najboljem raspoloživom znanstvenom savjetu, pri čemu se poseban naglasak stavlja na ulogu savjetodavnog vijeća, široku uključenost dionika i dugoročnu perspektivu;
- D. budući da zajedničko upravljanje može funkcionirati samo ako se poštuje načelo supsidijarnosti; budući da bi Europska unija mogla olakšati zajedničko upravljanje;
- E. budući da europski zeleni plan i strategija za biološku raznolikost do 2030. sadržavaju posebne obveze i mjere, uključujući uspostavu šire mreže zaštićenih kopnenih i morskih područja diljem EU-a, uz proširenje područja mreže Natura 2000; budući da se u predloženom zakonu EU-a o obnovi prirode predlaže primjena pravno obvezujućih ciljeva za obnovu prirode na sve države članice u najmanje 20 % kopnenih i morskih područja EU-a do 2030., a u konačnici i na sve ekosustave koje je potrebno obnoviti do 2050.;
- F. budući da postoje brojni slučajevi uspješne provedbe zajedničkog upravljanja ribarstvom u državama članicama, među ostalim u Španjolskoj (Galicija, Katalonija i Andaluzija), Portugalu (Algarve i Peniche-Nazaré), Švedskoj (Kosterhavets), Nizozemskoj, Italiji (Torre Guaceto), Francuskoj (Île de Sein i projekt CoGeCo) i Hrvatskoj (Telašćica i Lastovo);
- G. budući da postoje i brojne priče o uspjehu u zemljama kandidatkinjama za članstvo u EU-u, kao što je Turska (projekt EU SMAP III, dovršen 2009. u zaljevu Gökova, i sljedeći projekt SAD-Rubicon) te u trećim zemljama, na primjer u Senegalu, sa zajedničkim upravljanjem ribolovom hobotnice i zelenog hlapa, ili pak u azijskim zemljama kao što su Bangladeš, Kambodža, Filipini i Šri Lanka;
- H. budući da najudaljenije regije snažno doprinose pomorskoj dimenziji EU-a jer njihovi veliki isključivi gospodarski pojasevi čine više od polovine isključivog gospodarskog pojasa EU-a³;
- I. budući da se gotovo 80 % biološke raznolikosti EU-a trenutno nalazi u njezinim najudaljenijim regijama i prekomorskim zemljama i teritorijima⁴;
- J. budući da je potrebno u obzir uzeti posebne značajke sektora malog ribolova u nekim europskim regijama, posebno u najudaljenijim regijama, jer se u njemu upotrebljavaju selektivni ribolovni alati s manjim utjecajem na okoliš; budući da je taj sektor važan za osiguravanje zapošljavanja u obalnim područjima i primjerenog životnog standarda za lokalne zajednice⁵;

³ Komunikacija Komisije od 3. svibnja 2022. naslovljena „Stavljanje ljudi na prvo mjesto, osiguravanje uključivog i održivog rasta, oslobađanje potencijala najudaljenijih regija EU-a” (COM(2022)0198),

⁴ Rezolucija Europskog parlamenta od 9. lipnja 2021. o Strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030.: Vraćanje prirode u naše živote (SL C 67, 8.2.2022., str. 25.)

⁵ Rezolucija Europskog parlamenta od 12. travnja 2016. o inovacijama i diversifikaciji malog obalnog ribolova u područjima koja ovise o ribolovu (SL C 58, 15.2.2018., str. 82.).

- K. budući da se opće načelo zajedničkog upravljanja ribarstvom može olakšati potporom i smjernicama na europskoj i na nacionalnoj razini;
- L. budući da neke države članice i regije imaju pravni okvir za zajedničko upravljanje; budući da zasad ne postoji zakonodavstvo na europskoj razini i da postoji samo nekoliko alata kojima se olakšava provedba mehanizama zajedničkog upravljanja iako se zajedničko upravljanje koristi za upravljanje nekim vrstama ribolova u mnogim državama članicama EU-a, pri čemu se primjenjuju pravila koja su u potpunosti integrirana u postojeću zajedničku ribarstvenu politiku;
- M. budući da je u nekim slučajevima tradicionalno upravljanje imalo različite stope uspješnosti kad je riječ o poboljšanju stokova i očuvanju radnih mjesta;
- N. budući da se upravljanje ribarstvom ne može odvojiti od drugih aspekata povezanih s morskim okolišem i priobalnim stanovništvom, kao što su gospodarski, kulturni i socijalni aspekti, kako je utvrđeno u članku 2. Uredbe (EU) br. 1380/2013, u kojem se utvrđuju ciljevi ZRP-a, i kako se navodi više puta u toj Uredbi;
- O. budući da je teško dobiti i prikupiti podatke i informacije o morskom okolišu i ribarstvu; budući da je sudjelovanje sektora ribarstva u tom radu, izravnim uključivanjem onih koji se bave tom djelatnošću, važno za sva javna i privatna istraživačka tijela na europskoj razini, kako je utvrđeno u članku 25. Uredbe (EU) br. 1380/2013 o zajedničkoj ribarstvenoj politici;
- P. budući da je u svim navedenim slučajevima zajedničkog upravljanja promjena uloge ribara, iz osobe koja se pasivno pridržava pravila u osobu odgovornu za upravljanje ribarstvom koja poštuje dogovorena pravila, ključna za uspjeh poduzetih inicijativa jer će ribari doprinijeti njihovu boljem razumijevanju, štititi ih i pratiti njihovo poštovanje te upravljati svojim ribolovnim metodama u okviru pristupa utemeljenog na ekosustavu i bolje razumjeti važnost svojeg ribolova u ekosustavima; budući da se naglašava uloga ribara kao „zaštitnika mora” ne samo u pogledu njihove suradnje u izradi ciljanih politika nego na primjer i u pogledu njihova doprinosa smanjenju morskog otpada i skupljanju plastike iz mora;
- Q. budući da sektor ribarstva, a posebno mali artizanalni ribolov, ima ključnu ulogu u praćenju morskog okoliša i ribljih stokova te pruža podatke koji su iznimno važni i relevantni za donošenja odluka;
- R. budući da je znanstveni rad koji pruža redovite i ažurirane podatke potreban za savjetovanje o mjerama koje treba poduzeti kako bi se osiguralo odgovorno korištenje zajedničkih resursa, kako je utvrđeno u člancima 26. i 27. Uredbe (EU) br. 1380/2013 o zajedničkoj ribarstvenoj politici;
- S. budući da dugoročno produktivan i održiv sustav mora biti biološki zdrav i uravnotežen kako bi se osigurala ravnoteža među vrstama, koja omogućuje očuvanje stokova sada i u budućnosti; budući da se u tu svrhu mora upotrijebiti najbolji postojeći sustav upravljanja resursima, prilagođen svakom pojedinom slučaju, s obzirom na to da su se sustavi zajedničkog upravljanja u navedenim slučajevima pokazali kao uspješni;
- T. budući da se procjenjuje da je 2017. najmanje 9 milijuna ljudi bilo uključeno u

aktivnosti morskog rekreacijskog ribolova u Europi te da je sektor morskog rekreacijskog ribolova osiguravao gotovo 100 000 radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena, s ukupnim godišnjim gospodarskim učinkom u vrijednosti od 10,5 milijardi EUR; budući da su rekreacijski ribari korisnici mora i njegovih resursa; budući da sektor rekreacijskog ribolova pruža gospodarske mogućnosti obalnim zajednicama;

- U. budući da se u Bijeloj knjizi o upravljanju Europskom unijom navodi da se o politikama više ne bi trebalo odlučivati na vrhu, da je legitimitet EU-a pitanje sudjelovanja građana te da sustav funkcioniranja Unije mora biti transparentniji jer sudjelovanje ovisi o sposobnosti građana da sudjeluju u javnoj raspravi i u tu svrhu javnost treba aktivnije informirati o europskim pitanjima; budući da se u Bijeloj knjizi predlaže i uključivanje udruga lokalnih tijela u izradu javnih politika i veća fleksibilnost u provedbi određenih javnih politika Zajednice sa snažnim teritorijalnim učinkom; budući da je u okviru revidiranog ZRP-a uveden koncept regionalizacije i da je proširen raspon savjetodavnog vijeća radi savjetovanja s dionicima;
- V. budući da se u članku 9. stavku 10. Uredbe (EU) 2019/1022 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o uspostavi višegodišnjeg plana za ribarstvo koje iskorištava pridnene stoke u zapadnom Sredozemnom moru već predviđa da „[u] skladu s načelima dobrog upravljanja utvrđenim u članku 3. Uredbe (EU) br. 1380/2013 radi postizanja ciljeva plana države članice mogu promicati sustave participativnog upravljanja na lokalnoj razini”, pri čemu je zajedničko upravljanje oblik participativnog upravljanja;
- W. budući da je zajedničko upravljanje, kao participativni model i model zajedničke odgovornosti, transparentnije, proaktivnije i jednako demokratsko te doprinosi stvaranju edukativnih sinergija za upravljanje zajedničkim resursima i kulturi odgovornosti, pri čemu se uspostavlja mreža povjerenja i doprinosi smanjenju sukoba te prevladavanju suzdržanosti za primjenu inovacija u upravljanje ribarstvom;
- X. budući da bi organizacije ribara kao što su tzv. *cofradías*, *comités des pêches* ili *prud'homies de pêcheurs*, mogle imati važnu ulogu u razvoju i provedbi sustava zajedničkog upravljanja; budući da su *cofradías* dugogodišnje organizacije koje predstavljaju proizvođače u nekim državama članicama i da je njihova društvena uloga u očuvanju obalnih zajednica od ključne važnosti; budući da unatoč tome još nisu priznate kao subjekti koji ispunjavaju uvjete za potporu iz Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPPA);
- Y. budući da ribari kao glavni dionici i organizacije proizvođača imaju ključnu ulogu u ostvarivanju ključnih ciljeva ZRP-a u pogledu sigurnosti opskrbe hranom, najvišeg održivog prinosa, upravljanja kvotama, stavljanja na tržište i tehničkih mjera očuvanja; nadalje, budući da one pružaju dobar primjer upravljanja ribarstvom u EU-u jer uspostavljaju mjere upravljanja u okviru zajedničkih rezolucija ribara, organiziraju ribolovne aktivnosti u skladu sa zahtjevima tržišta i surađuju s više dionika pri provedbi mjera upravljanja na lokalnoj razini;
- Z. budući da nedostatak zastupljenosti i uključenosti žena u upravljanje ribarstvom koči

održivost i razvoj;

Doprinos zajedničkog upravljanja ciljevima zajedničke ribarstvene politike

1. skreće pozornost na činjenicu da sustavi zajedničkog upravljanja ribarstvom obuhvaćaju i kriterije raspodjele iz ZRP-a, pri čemu integriraju zajedničko znanje i šire ga na sve aktere koji imaju koristi od zajedničkog resursa, ali i načela upravljanja ZRP-a, čime se doprinosi postizanju ciljeva iz članaka 2. i 3. Uredbe (EU) br. 1380/2013;
2. smatra da je u svim analiziranim slučajevima zajedničkog upravljanja postoji jasan potencijal za poboljšanje održivosti resursa na razini okoliša, čime se zadržavaju gospodarske i društvene koristi od te aktivnosti, s obzirom na to da su socijalni i gospodarski akteri izravno uključeni u donošenje odluka u zajedničkom upravljanju; primjećuje da su se ti sustavi zajedničkog upravljanja pokazali otpornijim na šokove kao što je COVID-19 te smanjuju sukobe i poboljšavaju neometano donošenje odluka o upravljanju ribarstvom, čime se potiču demokratizacija, transparentnost, povjerenje i poštovanje pravila;
3. ističe da se pokazalo da zajedničko upravljanje daje prednost sporazumnom donošenju odluka između uprave, relevantnih dionika i istraživačkih tijela, koja bi trebala uvijek djelovati u skladu s načelima ZRP-a i drugim relevantnim propisima, primjenjujući predostrožni pristup u svim slučajevima kako bi se osiguralo da se resursi iskorištavaju na potpuno održiv način na temelju najvišeg održivog prinosa ciljanih vrsta; ističe da je ta vrsta upravljanja i odlučivanja važan faktor pri uvođenju uspješnih mjera očuvanja, kao što su zaštićena morska područja i druge učinkovite mjere očuvanja za pojedinačna područja;
4. naglašava da bi i sektor rekreacijskog ribolova trebao biti uključen u sustave zajedničkog upravljanja koji obuhvaćaju korisnike i gospodarske subjekte koji doprinose stvaranju socioekonomskih koristi za zajednice; napominje da je provedba zajedničkog upravljanja u ZRP-u i prilika za bolje priznavanje rekreacijskog ribolova u toj politici i upravljanje njime;
5. naglašava činjenicu da se sustavi zajedničkog upravljanja temelje na ribarstvu, ali da mogu funkcionirati i u prekograničnim situacijama i obuhvaćati različita geografska područja te u obzir uzimaju okruženje u kojem se odvijaju i stoga primjenjuju sveobuhvatan pristup; u tom pogledu napominje da bi mehanizmi zajedničkog upravljanja mogli pružiti i mehanizme za dogovore o zamjeni kvota;
6. napominje da postoji kontinuum mogućih sustava zajedničkog upravljanja koji obuhvaćaju različite sporazume o partnerstvu i stupnjeve podjele vlasti;
7. naglašava da je, s obzirom na to da su istraživačka tijela izravno uključena u sustave zajedničkog upravljanja, osigurano poboljšano prikupljanje znanstvenih podataka; naglašava da taj sustav omogućuje generiranje podataka i znanja koje se inače može teško dobiti s obzirom na usku povezanost svih uključenih strana (uprava, industrija i znanstvenici – tzv. trostruka spirala), pri čemu sve strane razvijaju sposobnost za upotrebu tih informacija kako bi se brzo i učinkovito odgovorilo na sva pitanja koja bi mogla utjecati na ribarstvo; u tom pogledu napominje važnu ulogu koju fondovi EU-a

moгу imati u financiranju istraživanja i prikupljanja podataka te apelira na države članice da osiguraju uključivanje mogućnosti financiranja u svoju nacionalnu provedbu fondova EU-a;

8. naglašava da zajedničko upravljanje doprinosi i stvaranju uvjeta za gospodarsku održivost i konkurentnost sektora ribarstva, osiguravanju primjerenog životnog standarda onima koji ovise o ribolovnim aktivnostima i osiguravanju da se u obzir uzimaju interesi potrošača i proizvođača;
9. naglašava da se organizacije proizvođača, *cofradías* i druge organizacije kao na primjer *comités des pêches* mogu i trebaju koristiti kao ključni pokretači zajedničkog upravljanja; naglašava da bi trebalo prepoznati i ojačati temeljnu ulogu takvih organizacija u upravljanju ribarstvom, među ostalim u okviru potpore EFPR-e;
10. naglašava činjenicu da zajedničko upravljanje doprinosi uklanjanju nezakonitih, neprijavljenih i nereguliranih ribolovnih praksi, jer su uključeni sektor i uprava, te da je lakše utvrditi i razumjeti nepravilnosti i boriti se protiv njih, među ostalim uvođenjem odgovarajućih i efektivnih kontrolnih mjera i praksi;
11. ističe ključnu ulogu najudaljenijih regija u borbi protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova i onečišćenja oceana, s obzirom na njihovu raspršenost i povlašteni položaj u Atlantskom i Indijskom oceanu; napominje da im se moraju osigurati veći kapaciteti za programe provedbe i praćenja;
12. naglašava važnost potpune provedbe članka 17. Uredbe (EU) br. 1380/2013 o zajedničkoj ribarstvenoj politici kako bi se poduprli modeli zajedničkog upravljanja u skladu s kojim države članice pri dodjeli ribolovnih mogućnosti koje su im na raspolaganju moraju primjenjivati transparentne i objektivne kriterije, uključujući one ekološke, društvene i gospodarske prirode; budući da ti kriteriji mogu uključivati utjecaj ribolova na okoliš, prijašnje poštovanje propisa, doprinos lokalnom gospodarstvu i prijašnje razine ulova;
13. priznaje da zajedničko upravljanje može biti koristan alat za poboljšanje prikupljanja podataka o okolišu i osiguravanje da su mjere upravljanja prilagođene posebnim značajkama pojedinačnog ribolova, što dovodi do toga da ih ribari bolje prihvaćaju i poštuju; naglašava da je to potrebno iskoristiti kako bi se poboljšala dostupnost podataka i mjera kako bi se utjecaj usputnog ulova na osjetljive vrste sveo na najmanju moguću mjeru;
14. naglašava da bi pristupi zajedničkog upravljanja trebali uključivati mišljenja svih dionika, među ostalim predstavnika sindikata državljana trećih zemalja zaposlenih u ribarstvu EU-a, s važnim posljedicama za radne uvjete i radnička prava;
15. skreće pozornost na činjenicu da ne postoji jedinstvena procjena slučajeva primjene zajedničkog upravljanja u EU-u i svijetu kojom bi se utvrdili glavni pokretači tog sustava; poziva Komisiju da ocijeni primjere zajedničkog upravljanja ribarstvom u Uniji kako bi se utvrdile najbolje prakse, posebno kad se odnose na efektivno uključivanje relevantnih dionika u postupak donošenja odluka, te da podrži postupno uvođenje zajedničkog upravljanja u druga područja ribarstva te u regionalna tijela za ribarstvo u kojima sudjeluje;

Glavne prepreke za zajedničko upravljanje u Uniji i moguća rješenja

16. naglašava da je nedostatak posebnog zakonodavstva, alata i instrumenata EU-a za lakšu provedbu sustava zajedničkog upravljanja ribarstvom istaknut kao prepreka koja neke države članice sprečava da upotrebljavaju tu metodu upravljanja ribarstvom jer to zakonodavstvo, alati i instrumenti jedino i isključivo ovise o posebnoj obvezi nadležnih tijela; naglašava da je u svakom novom zakonodavstvu EU-a važno omogućiti fleksibilnost kako bi se mogle očuvati postojeće prakse i tradicije te osigurati novi alati i instrumenti, kao što je razmjena najboljih praksi između država članica i uključenih dionika, što je važan korak za širenje upotrebe sustava zajedničkog upravljanja;
17. ističe da nema odgovarajućih alata, kao što su forumi, za razmjenu i razvoj modela zajedničkog upravljanja i regulatornih mjera kojima se olakšava njihova provedba; naglašava to otežava pravilnu provedbu modela u različitim državama članicama unatoč interesu koji sektor i uprave mogu pokazati za njihovu primjenu na određenom području;
18. traži od Komisije da donese neobvezujući dobrovoljni regulatorni okvir za zajedničko upravljanje ribarstvom, koji bi trebao pružiti potrebnu fleksibilnost za očuvanje postojećih praksi i tradicija, uz procjenu načina na koji bi se te prakse mogle poticati i olakšavati, uzimajući u obzir načelo supsidijarnosti i na temelju postojećih uspješnih primjera u državama članicama i trećim zemljama;
19. traži od Komisije da pri predlaganju godišnjih uredbi o ukupnom dopuštenom ulovu i kvotama u obzir uzme države članice s najudaljenijim regijama, a posebno vrste koje su od ključne važnosti za svaku od tih regija; ističe da bi se svakim okvirom za upravljanje trebalo promicati bolje upravljanje ribolovnim kvotama između najudaljenijih regija i njihovih država članica, uzimajući u obzir posebne značajke svake od tih regija; naglašava, s obzirom na važnost sektora ribarstva u najudaljenijim regijama, da države članice moraju pravodobno pružiti informacije o razvoju iskorištenosti kvota kako bi te regije mogle obavještavati sektor i bolje upravljati svojim flotama;
20. naglašava da su za osiguravanje boljeg sustava zajedničkog upravljanja potrebna jasna pravila kako bi se olakšali svi specifični aspekti neophodni za dobro zajedničko upravljanje, kao što je uspostava odbora za zajedničko upravljanje, te da treba ubrzati postupke provedbe mjera jer postoji zabrinutost da sadašnji zakonodavni okvir u nekim regijama trenutačno nije dovoljno jasan, što znači da je vremensko razdoblje potrebno za stvaranje i provedbu dugo, a rješenja su potrebna u kratkoročnom i srednjoročnom razdoblju;
21. ističe da nedostatak jasnih dugoročnih alata i pravnih odredbi može ugroziti uspjeh projekata zajedničkog upravljanja ribarstvom jer su za njega potrebni srednjoročni i dugoročni procesi i odlučno vodstvo, zbog čega je europska potpora tom sustavu od ključne važnosti;
22. ističe posebnu ulogu savjetodavnih vijeća u osiguravanju sudjelovanja dionika u postupku donošenja odluka EU-a; potiče Komisiju da nastavi surađivati sa savjetodavnim vijećima i da osigura odgovarajuće povratne informacije o njihovim preporukama; traži od Komisije da razmotri godišnje izvješće o tome kako su preporuke savjetodavnih vijeća uzete u obzir; ističe važnost sudjelovanja svih dionika u

savjetodavnim vijećima i njihova doprinosa odgovarajućim preporukama;

23. ističe važnost rada savjetodavnih vijeća u postupku donošenja odluka o upravljanju ribarstvom; poziva Komisiju i države članice da povećaju sudjelovanje na sastancima savjetodavnog vijeća i da bolje izvještavaju o vrijednosti njihovih savjeta; smatra da je potrebno dodatno razviti ulogu savjetodavnih vijeća;
24. napominje da mali ribari često nemaju resurse i sredstva dostupne industrijskom ribarstvu za uspješno sudjelovanje u zakonodavnom postupku, što je u prošlosti dovelo do znatnih nejednakosti u nacionalnim okvirima ribarstvene politike;
25. poziva Komisiju i države članice da u okviru pravila EFPR-e promiču predanost modelima zajedničkog upravljanja ribarstvom, uz odgovarajuće financiranje za pokrivanje njihovih operativnih troškova;
26. ističe da su i organizacije proizvođača važne za uspješno upravljanje ribarstvom jer imaju pristup „odozdo prema gore” u kojem je naglasak na sudjelovanju zajednice i pokretima na lokalnoj razini;
27. napominje da je razvoj okvira Unije za zajedničko upravljanje moguć u okviru sadašnjeg ZRP-a, ali da takav okvir dosad nije razvijen;

Uključivanje zajedničkog upravljanja ribarstvom u buduću reviziju zajedničke ribarstvene politike

28. zalaže se za to da se u buduću reviziju ZRP-a na odgovarajući način uvrsti zajedničko upravljanje, koje FAO definira kao „partnerski aranžman u kojem zajednica lokalnih korisnika resursa (ribari) i vlada, po potrebi uz potporu i pomoć drugih dionika (vlasnici brodova, trgovci ribom, prerađivači ribe, brodograditelji, poslovni ljudi itd.) i vanjskih aktera (nevladine organizacije, akademske i istraživačke institucije), dijele odgovornost i ovlasti za upravljanje ribarstvom”; ističe da se to mora učiniti uz poštovanje načela supsidijarnosti i pritom voditi računa da se time ne potkopavaju već uspostavljeni različiti modeli zajedničkog upravljanja te osigurati da se sa svim relevantnim dionicima, kao što su ribari, tijela vlasti i znanstvena zajednica, na odgovarajući način savjetuje i da ih se uključi u postupak donošenja odluka;
29. poziva države članice da podrže razvoj sustava zajedničkog upravljanja ribarstvom hitnom provedbom nacionalnih i pravnih okvira, oslanjajući se na najbolje prakse uočene u drugim državama članicama i uz potporu Komisije;
30. napominje da se u mnogim zemljama diljem svijeta upravljanje ribarstvom uglavnom temelji na pristupu „odozgo prema dolje”, usredotočenom na državu i usmjerenom na industrijski ribolov ili ribolov velikih razmjera, gospodarsku učinkovitost i okolišnu održivost; smatra da taj pristup nije uvijek primjeren zbog razlika među regijama i posebnih značajki segmenata flote na primjer u malom ribolovu, kojem bi uključenost ribarskih zajednica u alate za upravljanje ribarstvom donijela velike koristi, te da to nije najbolji pristup ni za poluindustrijski ni za industrijski ribolov;
31. naglašava da je uključivanje znanstvenog istraživanja u društvenu znanost o moru ključno za usmjeravanje razvoja uključivijih i pravednijih pristupa i praksi upravljanja

ribarstvom;

32. naglašava da odabir instrumenta za upravljanje ribolovnim resursima uvelike ovisi o vladama iako iskustva diljem svijeta pokazuju da različiti oblici partnerstva između vlade, industrije i ribara jačaju upravljanje i predmetnim područjima donose okolišne, društvene i gospodarske koristi; naglašava da je u izvješću Svjetske komisije za okoliš i razvoj iz 1987. pod nazivom „Naša zajednička budućnost”, poznatom kao Brundtlandino izvješće, već zaključeno da bi za postizanje održivog razvoja, a time i održivog upravljanja prirodnim resursima, zajednice trebale imati bolji pristup postupcima donošenja odluka koje utječu na zajedničke resurse i mogućnost sudjelovanja u tim postupcima, uključujući povećanu odgovornost, uvijek u suradnji s relevantnim upravama i organizacijama; u tom pogledu ističe važnost primjene načela supsidijarnosti kako bi se zajamčilo da se odluke donose na odgovarajućoj administrativnoj razini, čime se osigurava primjereno sudjelovanje relevantnih dionika;
33. ponavlja da zajedničko upravljanje ribarstvom već postoji i da je bilo uspješno u brojnim poznatim primjerima; napominje da se oni temelje na različitim pravnim okvirima, i na lokalnoj razini, na primjer u Galiciji, Kataloniji i Andaluziji u Španjolskoj, i na državnoj razini, kao što je slučaj u Portugalu, Italiji, Francuskoj, Švedskoj, Hrvatskoj i Nizozemskoj; naglašava da nedostatak iskustva i dobrih primjera na europskoj razini sprečava primjenu tog sustava u drugim regijama i zemljama;
34. ističe daje potrebno razviti prekogranične alate za zajedničko upravljanje za određene regije, uz potporu i sudjelovanje Komisije; u tom pogledu podsjeća na primjer dogovora između Francuske, Ujedinjene Kraljevine i Kanalskih otoka o upravljanju ribarstvom u regiji, koji je nakon Brexita centraliziraniji; ponavlja svoj poziv Vijeću za partnerstvo u okviru Sporazuma o trgovini i suradnji s Ujedinjenom Kraljevinom da razmotri različite aranžmane za suradnju u vodama krunskih posjeda; u tom pogledu ističe da bi prethodni dogovori u okviru Sporazuma o zaljevu Granville mogli poslužiti kao temelj za buduće prilagodbe pravila Vijeća za partnerstvo;
35. žali zbog toga što dionici nisu dovoljno uključeni u upravljanje ribarstvom s trećim zemljama, bilo da je riječ o dodjeli kvota, ukupnom dopuštenom ulovu bilo o tehničkim mjerama; insistira na tome da Komisija treba prihvatiti svoju ulogu predstavnika EU-a u odnosima s trećim zemljama kako bi predložila poboljšane modele participativnog upravljanja i zajedničkog upravljanja u prekograničnim situacijama s trećim zemljama;
36. naglašava da se, kad je riječ o Europskoj uniji, zajedničko upravljanje ili slični koncepti kao što su zajedničko ili participativno upravljanje, spominju u preambulama raznih pravnih instrumenata EU-a, ali da ne postoje potpuno razrađene odredbe o toj temi; napominje da je potrebna veća rasprava kako bi se promicale konkretne mjere potrebne za taj sustav upravljanja ribarstvom kako bi se iskoristile prednosti koje je zajedničko upravljanje već omogućilo u različitim regijama i u različitim slučajevima;
37. naglašava da bi Europska unija mogla olakšati provedbu zajedničkog upravljanja; naglašava da bi se mjere EU-a za zajedničko upravljanje trebale usredotočiti na poticajne inicijative na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te na razmjenu najboljih praksi;
38. naglašava da uspjeh zajedničkog upravljanja ovisi o postojanju participativnih struktura

i multidisciplinarnog odbora s minimalnim brojem dionika koji predstavljaju sve zainteresirane strane u upravljanju ribarstvom i u kojima se u obzir uzimaju pitanja jednakosti, zastupljenosti i okoliša te u koje su uključene i marginalizirane zajednice;

39. naglašava da je, s obzirom na analizirane primjere, zajedničko upravljanje ribarstvom otpornije i prilagodljivije od brojnih drugih sustava upravljanja ribarstvom te da je u mnogim slučajevima dovelo do veće socijalne kohezije, veće jednakosti, poboljšanja stokova i veće profitabilnosti;
40. naglašava da zajedničko upravljanje omogućuje da se bolje u obzir uzmu znanje i empirijski podaci koje ribari prikupljaju iz svojeg okruženja te da u tom pogledu razvoj participativnih znanosti mora omogućiti prijenos tih podataka i empirijskog znanja radi pomoći u radu istraživača; potiče Komisiju da pokrene pozive na podnošenje ponuda kako bi se poboljšalo uključivanje tog empirijskog znanja u znanstveni rad na svim razinama;
41. naglašava da bi i na europskoj razini upravljanje ribarstvom trebalo poboljšati dijalog između Komisije i sektora ribarstva, na primjer većim ulaganjem u savjetodavna vijeća kako bi se najbolje iskoristili savjeti koje nude na europskoj razini i kako bi se povećala učinkovitost upravljanja ribarstvom;
42. poziva Komisiju i države članice da za stvaranje jednakih uvjeta u ribarstvu EU-a osiguraju odgovarajuću potporu svim organizacijama povezanim s ribarstvom, posebno malim ribarima, organizacijama malih proizvođača i zadrugama koje sudjeluju u postupcima zajedničkog upravljanja;
43. insistira na tome da je potrebno u potpunosti provesti Aarhušku konvenciju o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša; ističe da se tom konvencijom uvodi međunarodna obveza da se u postupak donošenja odluka uključi stanovništvo na koje utječu odluke koje će se donijeti;
44. naglašava da su potpora obalnim flotama i očuvanje obalnih ekosustava među prioritetima ZRP-a; s tim u vezi smatra da upravljanje ribarstvom mora biti što bliže lokalnoj razini; napominje da članak 5. Uredbe (EU) br. 1380/2013 o zajedničkoj ribarstvenoj politici, kojim se uvode ograničenja načela „pristupa vodama”, više nije dovoljan za očuvanje tih flota; smatra da bi zajedničko upravljanje trebalo biti standard za upravljanje ribarstvom u obalnim zonama;

o

o o

45. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

OBRAZLOŽENJE

Prema izvješću FAO-a iz 2020. „The state of world fisheries and aquaculture”¹ (Stanje ribarstva i akvakulture u svijetu) stokovi unutar biološki održivih razina smanjili su se s 90 % u 1974. na 65,8 % u 2017., dok se udio ribljih vrsta na biološki neodrživim razinama povećao, posebno na kraju 70-ih i 80-ih godina, s 10 % u 1974. na 34,2 % u 2017. Godine 2017. u Sredozemnom i Crnom moru zabilježen je najveći udio ribljih stokova na neodrživim razinama (62,5 %), dok je u jugozapadnom Atlantiku on iznosio 53,3 %.

Znanstveni, tehnički i gospodarski odbor za ribarstvo (STECF), zadužen za praćenje uspješnosti zajedničke ribarstvene politike, u svojem najnovijem izvješću upućuje na poboljšanje ribolovnih stokova u sjevernom Atlantiku i Sredozemnom moru iako cilj postizanja dobrog stanja ribljih stokova do 2020. utvrđen u ZRP-u, nije ostvaren te samo 40 % odnosno 17 % ribljih stokova u navedenim područjima ima stok koji se ne iskorištava prekomjerno i koji je unutar održivih bioloških parametara².

Prema podacima FAO-a i STECF-a dosad uspostavljeni tradicionalni sustavi upravljanja ribarstvom nisu uspjeli postići potrebnu ravnotežu između održivog i profitabilnog ribarstva na razini ekosustava i na socioekonomskoj razini.

S druge strane, razvoj društva u svim njegovim područjima i razinama doveo je do većeg pristupa informacijama zahvaljujući internetu i globalizaciji, što utječe i na različite medije. Trenutačno postoji tendencija povezivanja aktera s istom ulogom i aktera s različitim, ali komplementarnim ulogama, povezanim istom svrhom ili interesom. To podrazumijeva zahtjev za participativnijim upravljanjem koje uključuje i upravu i znanstvenu zajednicu, ali prije svega različite socijalne dionike i, u slučaju ribarstva, same aktere, tj. sektor. To se odražava u Bijeloj knjizi o upravljanju Europskom unijom, u kojoj je legitimnost EU-a pitanje sudjelovanja građana.

Poboljšano upravljanje ribarstvom u velikoj mjeri ovisi o dobrom prikupljanju podataka i stručnoj analizi tih informacija. Te su informacije ključne za donošenje odluka o poboljšanju upravljanja ribarstvom i mogu se dobiti samo efektivnim uključivanjem sektora ribarstva u donošenje odluka. Modeli koji se temelje na zajedničkom upravljanju pružaju mnogo više informacija, čime se stvara ozračje povjerenja i poštovanja, što omogućuje mnogo brže, jednostavnije i uvidavnije donošenje odluka i reakcije nego s tradicionalnim modelom upravljanja.

Zajedničko upravljanje, kao sustav upravljanja ribarstvom potvrđen na europskoj, ali i svjetskoj razini s mnogim uspješnim primjerima navedenima u ovom dokumentu, uzima se u obzir u najnovijim uredbama i službenim dokumentima koje su objavila različita izvršna i upravljačka tijela Europske unije, ali mu se ne pruža potrebna pravna zaštita kako bi se učinkovito i efikasno integriralo u javne politike različitih država članica.

Izvjestiteljica smatra da je, kako bi se upravama država članica omogućilo da usvoje modele

¹<https://www.fao.org/3/ca9229en/online/ca9229en.html#fig19>

² Izvješće Znanstvenog, tehničkog i gospodarskog odbora za ribarstvo (STECF) o praćenju uspješnosti zajedničke ribarstvene politike (STECF-Adhoc-21-01). EUR 28359 EN, Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2021.

zajedničkog upravljanja, potreban pravni okvir koji je što općenitiji, fleksibilan, objedinjuje kriterije i modele za njihov razvoj i prilagodbu posebnim značajkama različitih vrsta ribarstva i regija te omogućuje i motivira inicijativu sektora ribarstva za provedbu takvih modela. Relevantni zakonodavni, administrativni, gospodarski i savjetodavni alati moraju biti na raspolaganju i sektoru i upravama država članica.

Izvjestiteljica smatra da postoji potreba za većom povezanošću, komunikacijom i razmjenom znanja između znanstvenog svijeta, i u biološkom i u socioekonomskom smislu, uključivanjem ribara i drugih radnika u tom sektoru u prikupljanje podataka i rezultate evaluacija provedenih na temelju tih podataka, kao i različitih uprava koje će moći bolje razumjeti funkcioniranje ribarstva kako bi se povećalo povjerenje među dionicima uključenima u upravljanje ribarstvom.

Izvjestiteljica poziva Komisiju da preispita postojeće lokalno i državno zakonodavstvo o zajedničkom upravljanju te da usvoji zajedničke kriterije u različitim modelima koji su se dosad pokazali uspješnima kako bi se utvrdili opći i jasni pravni zahtjevi koji bi se izravno primjenjivali u državama članicama i omogućili osnivanje odbora za zajedničko upravljanje ribarstvom koji bi osigurali zastupljenost različitih dionika uključenih u ribarstvo i održivost morskih ekosustava u okviru zajedničkih europskih pravila za sve države članice.

Izvjestiteljica poziva Komisiju da uključi zajedničko upravljanje ribarstvom u financiranje postojećih fondova EFPR-e i budućih fondova za potporu ribarstvu, uz maksimalni intenzitet potpore kako bi se potaknula njihova upotreba i dala prednost projektima koji se donose na temelju modela većeg sudjelovanja „odozdo prema gore”, čime bi se poboljšao odnos između uprava, osoba uključenih u ribolovne aktivnosti i društva u cjelini zastupljenog u različitim skupinama koje su dio tijela za zajedničko upravljanje.

Izvjestiteljica smatra da je od ključne važnosti da upravljačka tijela za zajedničko upravljanje ribarstvom osnovana radi provedbe projekata za poboljšanje upravljanja ribarstvom uključuju barem sektor ribarstva, javne uprave, javne i privatne znanstvene institucije te nevladine organizacije i organizacije civilnog društva s poslovnim nastanom na područjima kojima će se upravljati.

Izvjestiteljica poziva Komisiju da istakne važnost uključivanja predstavnika civilnog društva na svakom području u ta upravljačka tijela kako bi se u donesene odluke uključili okolišni i razvojni aspekti te kako bi ih društvo u cjelini donijelo i branilo, čime bi se stvorilo povjerenje kako bi se izbjegli regresivni postupci upravljanja ribarstvom u kojima se primjenjuju modeli zajedničkog upravljanja.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	28.3.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 22 -: 0 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, François-Xavier Bellamy, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, Jan Huitema, Ladislav Ilčić, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matić, Francisco José Millán Mon, Ana Miranda, João Pimenta Lopes, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Peter van Dalen
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Gabriel Mato, Annalisa Tardino, Stéphanie Yon-Courtin, Theodoros Zagorakis

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

22	+
ECR	Ladislav Ilčić, Bert-Jan Ruissen
ID	Annalisa Tardino
PPE	François-Xavier Bellamy, Peter van Dalen, Niclas Herbst, Gabriel Mato, Francisco José Millán Mon, Theodoros Zagorakis
Renew	Asger Christensen, Jan Huitema, Pierre Karleskind, Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, Isabel Carvalhais, Predrag Fred Matić
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Ana Miranda, Caroline Roose

0	-

1	0
The Left	João Pimenta Lopes

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani